

Izreden dogodek na Brezjah

Devetletna hroma deklica je med sv. mašo sprehodila

Brezje, 14. nov.

Med raznimi romariji, ki so prišli včeraj na Brezje, sta bila tudi zakonca Janez in Marija Krajnik iz Gradešča, župnija Reteče pri Škofji Loki, siromašen delavski par. Oče je izpovedal, da sta letos že četrty prinesla svojo devetletno hčerko Tonko na Brezje in prosila Mater božjo, da jima jo ozdravi. Deklica se je pred poldrugim letom močno prestrašila hudega psa, ki jo je podrl na tla. Zaradi tega strahu je popolnoma ohromela, tako da ni mogla prav nič stopiti na noge. Tudi je precej ogluhela in v rasti zaostala. Tudi ust ni mogla dovolj odpreti. Zaradi tega sta iskala pri enajstih zdravnikih pomoči. Drug za drugim so izjavili, da je otrokova bolezen neozdravljiva. Zato sta začela iskati pomoči za otroka pri Nji, ki jo kličemo Zdravje bolnikov.

Tudi to nedeljo so starši prinesli deklico na Brezje, zaupajoč v Marijino pomoč. Mati je prišla pred deseto sv. mašo v zakristijo in prosila zakristana br. Jozafata, naj opozori duhovnika, naj pred deseto sv. mašo pri sv. obhajilu prelomi hostijo in le z malim delcem obhaja otroka, ker deklica ne more zadosti odpreti ust. Pri obhajilu je žena z deklico stopila med zadnjimi k obhajilni mizi in odprla otroku usta, da jo je duhovnik obhajal s četrtino sv. hostije. Nato je oče položil hčerko na tla na listni strani pred obhajilno mizo. Neke usmiljene ženske so podložile pod njo nekaj obleke, da ne bi ležala na golih tleh. Romariji, ki jih je bila polna kapela, so vsi to videli. Videli so tudi, kako je oče z otrokom v naročju drsel okrog Marijinega oltarja, videli pa so tudi, kako je otrok imel čisto podvita stopala na šibkih nožicah. Na veliko začudenje pa je pri povzdigovanju pri glavnem oltarju (maševal je o.

Otmir Vistner) deklica naenkrat vstala in govorila, da so jo okrog stoječi lahko slišali: »Grem k Mariji!«*In res je deklica šla sama proti Marijinemu oltarju, sicer negotovo, ker ima izredno šibke noge. Ljudje, ki so bili v neposredni bližini, so začeli jokati.*

Po sv. maši je prišla mati vsa srečna s solzami globoke hvaležnosti v zakristijo in rekla duhovniku, ki je maševal in se je komaj razpravil: »Ali ste videli, kaj se je zgodilo? Hčerka mi je ozdravela! Glejte, zdaj hodi! Ali ste videli?«*— Otroček je šel popolnoma sam po zakristiji. Sam sebi se je čudil. Mati je prosila nato sv. blagoslova. Deklica je sama pokleknila in tudi brez materine pomoči vstala. Duhovnik je takoj spoznal, da je to deklica, katero je mati prej držala v rokah in ki ni mogla cele hostije zaužiti.*

Po končani službi božji se je šest ljudi priglasilo samostanskemu predstojniku in povedalo svoj naslov kot priče, ki so vse to od blizu videli. Pozneje je nekdo pravil, da je videl deklico brez tuje pomoči iti po kolenih okrog oltarja. Ker je bilo nekaj domačinov in tudi več tujcev, ki so to videli, naj se vsak, ki je res videl, zgloši pri samostanskem predstojništvu, da se dogodek z gotovostjo dožene.

Doslej priglašene priče: Jožefa Žnidaršič, posestnica, Močvirje 7, fara Bučica; Metka Rode, služkinja, Ljubljana, Trnovski pristan 24; Lojzka Porenta, žena strojnika, Ljubljana, Trnovski pristan 20; Pepca Nikolič, žena industrijca, Ljubljana, Karlovska cesta 1; Rozalija Ješe, delavka, Primskovo 122; Marija Požak, gostilničarka, Dragatuš 22; br. Jozafat Finžgar, zakristan, Brezje, v kolikor je videl deklico pred sv. mašo in po sv. maši, o. Otmir Vistner, v kolikor je deklico videl med sv. mašo in po sv. maši.

skemu domu, je zaigrala tržiška cerkvena godba državno himno.

Navdušeno pozdravljen je spregovoril pokrovitelj prireditve g. ban dr. Marko Natlačen, ki je podčrtal, da je sedanja vlada pravilno razumela potrebe časa, ko je s številnimi javnimi deli dala delavstvu zasluzka in tako v veliki meri odpravila brezposelnost, ki je pred leti grozila vedno bolj in bolj. S številnimi javnimi deli pa je bilo v velikanski meri poživljeno naše narodno gospodarstvo, ki se je okrepilo in razmahnilo. S tem, da je delavstvo dobilo zasluzka, je mogel tudi kmet prodajati po boljši ceni svoje pridelke, od tega pa so pridobile tudi vse panoge obrti, trgovine in industrije. Tudi tržiška občinska uprava je pravočasno razumela pomembnost takega dela in je danes dala blagosloviti mogočen mestni dom, v katerem bodo našli številni javni uradi svoje prostore. S tem je poživila v veliki meri delavnost v občini sami, kar je prišlo v prid številnim delavcem in obrtnikom, ki so sodelovali pri graditvi. Smotrna ureditev mestnega doma pa je tudi dokaz, da se občina zaveda bližnjih nalog bodočnosti, ki bodo omogočile Tržiču še mnogo lepši napredek in razvoj.

Sledil je mimohod gasilskih čet, članov ZFO in članic VDK ter narodnih noš. Tržiška godba je korakala na čelu in igrala vesele koračnice, medtem ko so odličniki z zanimanjem opazovali z balkona pestro sliko valujoče množice na glavnem trgu. G. ban in drugi gostje so si nato ogledali mogočno in sodobno urejeno stavbo, katere prezidavo sta jim tolmačila projektant inž. Valentinčič in graditelj g. inž. Dedek. Po ogledu pa je bilo skupno kosilo v hotelu Pošta.

— Pri zaprtju, mostnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« *grenčice.*

ODOLOva ustna voda je antiseptična in aromatična. — ODOL je varčen pri uporabi, zakaj nekaj kapljic zadostuje.

Odol

Vselitev vrhniške Prosvete v novi dom

Vrhniška, prečudni kraj! Res, prečudni kraj! Skoraj ga ni kraja na Slovenskem, kjer bi bile borbe med različno mislečimi tako hude kakor tukaj, toda kadar nastopi naša slovenska katoliška skupnost, takrat doživi naš lep trgi vedno znova svoj veliki praznik in vsi trgi, ulice in dvorane postanejo premajhne, da bi zmogle stene ves odmev himne, ki poje naši lepši misli.

V nedeljo, 13. novembra 1938 se je vrhniška Prosveta vselila v svoj novi dom. Nekaj malega sta o tem že prej poročala »Slovenec« *in »Doma-ljub«*, toda prave reklame ni bilo. Samo srca Vrhničanov in okoličanov so se pripravljala za majhen, intimen praznik. Tako čisto v ožjem krogu, kot pravijo, so se hoteli Vrhničani pokazati: fantje, dekleta in kar je mlajšega, svojim staršem, da vidijo, kako se to prosvetno delo vrši. Velikih taborov na prostem je konec, zunaj že pritiska mrz in zato se je vse opravilo v dvorani, nezakurjeni, ker še ni pečl. Toda bilo je vroče kot sredi poletja, ne samo zaradi gneče, ampak tudi zato, ker so gorela srca nekaj stotin nastopajočih in se pogovarjala s srci dveh tisočev gledalcev v dvorani in z onimi, ki so morali ostati zunaj, ker je nova, velika dvorana vendar še premajhna, če se hoče ta slovenska katoliška skupnost pokazati.

Ob treh popoldne je bila slavnostna akademija vrhniške prosvetne družine. Po uvodni fanfari je vrla vrhniška godba zaigrala orlovsko himno, ki jo je aklamiralo občinstvo z nepopisnim navdušenjem. Nato so nastopili otroci, doraščajoči, pa fantje in dekleta, ne vsi, ker jih je bilo mnogo med reditelji in strežnicami, pa še vedno kakšnih 250, z zborna deklamacijo po besedilu pesnika Volka. Pogled na to malo vojsko je vzbujal solze v očeh gledalcev in ko je takoj po deklamaciji nastopil predsednik gradbenega odbora župan Hren, se je ganotje spremenilo v buren aplavz. Nace Hren je pozdravil našega priljubljenega okrajnega načelnika Maršiča, druge odličnike in vse, ki so pri zgradbi doma pomagali. Kaplan, gospod Stefan, je potem izročil Hrenu album vseh fotografiranih posnetkov, ki ilustrirajo zgradbo doma od prvih krampov, ki so sekali pešine za pesek, pa do trobojnic, ki kronajo danes dograjeno stavbo. Lepo je povedal župan, da zidamo vsi na mladost. Mladina je naša, mlada je država in mlad je naš kralj, ki so ga mladina na odru in gledalci v dvorani nato počastili s strunnim orlovskim pozorom pri odmevu državne himne. Neumorni, kot čebelica marljivji kaplan France Studen je za tem dirigiral pedesetletniški pevski zbor, ki je s svojimi glasovi mogočno odmeval v prostorni dvorani. Potem so se vrstili telovadni nastopi, najprej članov, za njimi članic, mladenk in na koncu prvega dela mednarodne telovadne vrste na bradlji. Vse do pičice natančno naštudirano in izvedeno, tako da sta te nastope občudovala prijatelj in skeptik iz nasprotnega tabora.

Za nastopom mednarodne vrste na bradlji je bil po programu določen daljši odmor, toda režiser g. odvetnik Marolt je uvidel, da terja ta v gneči se dušča masa užitek za užitek. Zato je takoj postavil na oder slavnostnega govornika, tajnika Prosvetne zveze, g. Miloša Stareta, ki je nadomestil obolelega pisatelja akademika F. S. Finžgarja. Sonorni glas govornika je razgibal množico, ki je po končanem govoru z večimintimnim ploskanjem in vzklikanjem potrdila osnovno misel govornika, da moramo kulturni Slovenci hoditi po potih, ki so nam jih začrtali Kreki, Jeglič

in Korošci. Po prostih vajah mladcev je zopet mednarodna vrsta na krogih pokazala višino naše telesno-vzgojne kulture. Potem so se vrstili pestri nastopi, božajoči oči in srce. Zenski naraščaj je vozil železnice, dečki so se šli mornarčke, nazadnje pa je 20 najlepših vrhniških deklet v narodnih nošah zarajalo po motivih slovenskih narodnih pesmi.

Tam nekje prav v ozadju razkošno okrašene dvorane pa je sedel ves srečen in zadovoljen projektant novega doma, naš Jože Sikyta, ki so mu bili ta dan njegovi rojaki Vrhničani še prav posebno hvaležni za to lepo delo, ki ga je poklonil slovenski katoliški prosveti.

Ljudje so pa tudi vedeli, da si je v opoldanjskih urah ogledal novi Prosvetni dom voditelj Slovencev in častni predsednik Prosvetne zveze dr. Anton Korošec, ki bi rad tej vselitvi prisostvoval, pa je moral iti na shodo, kjer so ga pričakovali drugi tisoči Slovencev. Ta počastitev s strani našega voditelja in pa strunna izvedba programa sta do poznih nočnih ur zadržala v domu pri živahni, pa vseskozi dostojni zabavi večino udeležencev. Resnici na ljubo moramo poudariti, da so se tudi navzoči idejni nasprotniki odlično zadržali. Toda janičar je bil vedno hujši od Turka in tisti res maloštevilni naši odpadniki so začeli peti hvalnice dr. Mačku; poskus je bil neroden, odziv pa tak, da ogromna večina udeležencev teh klavnih vitezev sploh ni opazila in so trije reditelji zadostovali, da so jih postavili na prosto v hladno jesensko noč.

Kino Kodelfevo tel. 41-64

Danes, jutri in v četrtek ob 20. uri po znižanih cenah

MARIKO

(Marlene Dietrich, Gary Cooper)

Odličen angleški gost v Ljubljani

Angleško društvo v Ljubljani je včeraj obiskal generalni tajnik British Councila g. polkovnik Charles Bridge. British Council je pred par leti ustanovljena organizacija za gojitev odnosov z drugimi narodi. Sedež je v Londonu, pokrovitelj je angleški kralj, predsednik pa lord Tyrrell of Avon. Generalni tajnik te organizacije je v zdajnjem času obiskal vsa važnejša mesta naše države ter včeraj obiskal tudi Angleško društvo v Ljubljani. Polkovnik Bridge se je pripeljal v nedeljo zvečer iz Zagreba v spremstvu britanskega konzula v Zagrebu g. T. C. Rappa ter so ga na postaji sprejeli odborniki Angleškega društva s predsednikom g. dr. F. Majaronom na čelu. Včeraj dopoldne je odlični gost obiskal rektorja ljubljanske univerze dr. R. Kušarja zaradi vzpostavitve čim tesnejših kulturnih stikov in si potem ogledal znamenitosti Ljubljane. Po kosilu se je v spremstvu odbornikov odpeljal z avtomobilom v okolico Ljubljane. V Kamniku je obiskal znanega zbiratelja starin g. Sadnikarja. Zvečer mu je Angleško društvo v svojih prostorih na Kralja Petra trgu 8 priredilo čajanko, katere se je udeležilo številno članstvo. Polkovnik Bridge se je zahvalil za prijetno presenečenje in pohvalil delovanje društva. Ponoči se je odpeljal proti Dunaju.

Nj. kralj. Vis. kneginja Olga pri slovesni otvoritvi dobrotelne prodaje društva »Srpska majkac« *v Beogradu*

Mestni dom v Tržiču blagoslovljen

Mestna občina Tržič je praznovala v nedeljo redek praznik, ki bo glede na bodoči razvoj občinskega gospodarstva za dolga leta ostal v spominu Tržičanom. Blagoslovljen je bil slovesno novi mestni dom in ni čuda, če je bil ves Tržič na nogah in če so za to slovesnost vihrale zastave z vseh strah. Poseben poudarek pa je dal slovesnosti g. ban dr. Marko Natlačen, ki je nad prireditvijo prevzel pokroviteljstvo, in katerega so Tržičani ob 11 dopoldne sprejeli pri državnem mostu čez Bistrico. Po pozdravu župana Majeršiča je še učenka izročila v imenu šolske mladine g. banu krasen šopek rož, nakar je množica spremila g. bana v gostem špalirju in med navdušenim vzklikanjem do mestnega doma. Ves Glavni trg je bil nabito poln, saj se je zbralo k slovesnosti nad 2000 Tržičanov in okoličanov. Močno četo so postavili gasilci iz Tržiča in okoliških občin, pred domom je bila postavljena četa članov Zveze fantovskih odsekov in članic VDK. Posebno pozornost pa je zbujala skupina lepih narodnih noš. Šolska mladina ljudske in meščanske šole se je s svojimi učitelji prav tako postavila v špalir, manjkala pa seveda tudi ni vrla tržiška godba.

Vsa zunanost mestnega doma, ki stoji sredi glavnega trga, je bila okusno okrašena z zelenjem in venci. Na lepo okrašenem balkonu v prvem nadstropju pa je bil postavljen zasilni oltar, h kateremu je pristopil domači župnik, duhovni svet-

nik g. Vovk. V kratkem nagovoru je g. župnik omenil, da kristjani že od prvih časov krščanstva blagoslovljajo svoje domove in tako prosijo božjega blagoslova za vse, ki prebivajo v njih. V ta namen cerkev blagoslovlja vodo in sol, s katero se blagoslovitev opravi. Na to je opravil g. župnik blagoslovitveni obred, med katerim je ubrano prepeval cerkveni moški pevski zbor.

Tržički župan g. Majeršič se je za tem v pozdravnem nagovoru zahvalil g. banu dr. Natlačen, ki je prevzel pokroviteljstvo današnje slovesnosti, ter je nato pozdravil druge odličnike, med katerimi so bili kranjski okrajni načelnik dr. Lipovšek, solastniki prednice g. Edmund Glanzmann in Hugo Sugg, član ravnateljstva SUZOR-ja dr. Ahačič, dr. Karel baron Born, šef tržiškega sodišča dr. Sfiligoi, zastopniki vseh drugih tržiških uradov in institucij, kakor tudi župani sosednjih občin ter projektant adaptacije mestnega doma inž. arh. Janez Valentinčič ter graditelj inž. Josip Dedek iz Ljubljane. Župan je na kratko obrtval vse dolgotrajno delo, ki ga je zahtevala zgraditev mestnega doma, ki naj bo vsakemu Tržičanu v ponos in ki naj tržiško mesto, katero postaja priljubljena točka za tujski promet, dostojno reprezentira. Ko je ob koncu podčrtal, da hoče občina še v bodoče delati za napredek Tržiča in njegove okolice ter tako dokazati svojo zvestobo in vdanost Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. Vis. knezu namestniku ter kraljev-

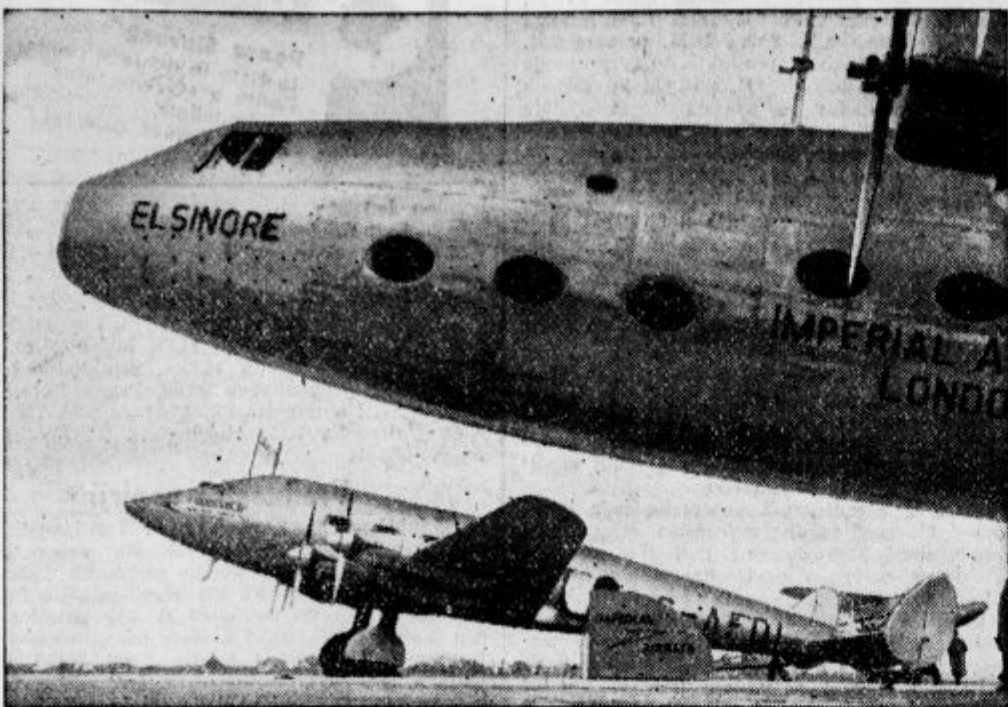

Množica Tržičanov na Glavnem trgu v Tržiču ob slavnostni blagoslovitvi novega »Mestnega doma«

Nepregledne množice poslušajo govor predsednika vlade v Novem Sadu v nedeljo 13. novembra

Iz Londona v Pariz v dobri uri

Angleška družba za zračni promet »Imperial Airways« je na progi London—Pariz dala v promet nova veličanska letala, ki so pri poizkusih to razdaljo preletela v 1 uri in 4 min. Letala so tipa »De-Havilland«, težka 15 ton, so po 4 motorji skupno s 2400 PS in morejo sprejeti na krov 22 potnikov.

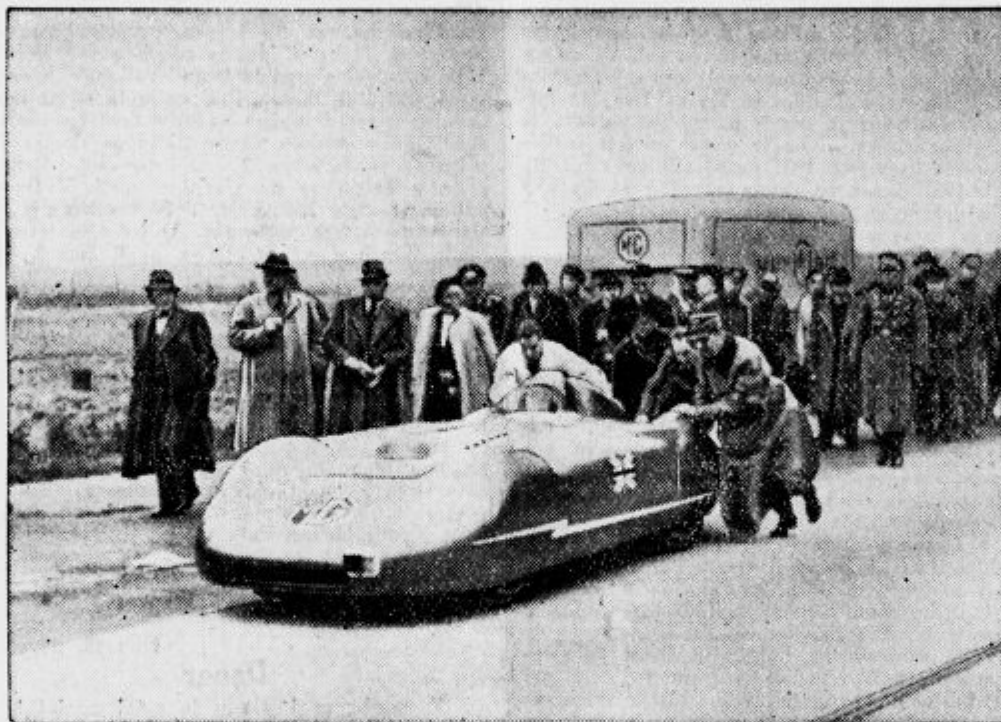
Napredek v letalstvu še ni prišel do meje

V našem listu smo že poročali, da se je neopretrgani polet angleških bombnikov iz Ismalije ob Sueškem prekopu v Avstralijo posrečil in da so angleški bombniki postavili nov svetovni rekord v poletih na dolge razdalje. Daljavo 11.500 km so premagali v 48 urah. Pot jih je peljala preko Arabije, Perzijskega zaliva nad Indijo preko Bengalkega zaliva, čez Nizozemsko Indijo in čez Tasmanjsko morje v avstralsko pristanišče Port Darwin. Za varnost poleta so angleške vojne ladje v času poleta križarile ob Perzijskem in Bengal-skem zalivu in Tasmanjskem morju. 7. novembra ob 4 zjutraj so prva letala tipa »Wellesley« prišla v Port Darwin. Tretje letalo je pristalo pet minut za prvima dvema, letalo št. 2 pod poveljstvom poročnika Hogana pa je moralo zaradi nekega defekta pristati v Koepangu po 10.625 km dolgem poletu. Pa tudi to letalo je premagalo doedanjši svetovni rekord v poletih na velike razdalje, ki so ga imeli Rusi z 10.148 km in so ga dosegli šele preteklo leto.

Pogled na tovrstne uspehe v zadnjih desetih letih nam kaže velik napredek, ki ga je letalstvo zsililo iz zakonov narave. Leta 1928 se je Italijan Del Prete dvignil iz Rima na 7188 km dolgo pot v Brazilijo (polet je trajal od 3. do 5. julija); od 27. do 29. septembra 1929 je Francoz Costes-Bellonte opravil polet iz Pariza v Mandžurijo (7905 kilometrov); od 28. do 30. julija 1931 je Amerikane Boardman-Polando poletel v nepretrganem letu iz New Yorka v Turčijo (8065 km); od 5. do 7. av-

gusta 1933 sta rekord prevzela Francoz Codos-Rossi s poletom iz New Yorka v Indijo (9104 km) in od 12. do 14. julija 1937 so ga osvojili sovjetski letalci Gromov, Schumacher in Danilin s poletom iz Moskve v Kalifornijo (10.148 km). Vse te velike uspehe pa so prekosili Angleži s tem svojim poletom iz Egipta v Avstralijo in tudi tu še nihče ne more reči, da je meja človeškega napredka.

300 km na uro!

Znani angleški avtomobilski dirkač major E. Gardner se je preteklo nedeljo na nemški avtomobilski cesti Frankfurt—Darmstadt spustil v tekmo s samim seboj, oziroma s svojimi dosedanjimi rekordi z vozom razreda G (do 1100 cm). Pri prvi poskusni vožnji je dosegel povprečno hitrost 300*250 km na uro in s tem pred letom dni na isti progi doseženi rekord izboljšal v hitrosti in daljavi.

Potres na dnu Tihega oceana

V četrtek zvečer so aparati za merjenje potresov na evropskih univerzah in vremenskih postajah zabeležili silno močne potresne sunke, ki so e odigrali v osrčju zemlje neke v velikih daljavah. Zabeležili so ga tudi aparati potresomerskih avdov v Zagrebu in Beogradu. Prvi napovedujoči sunki so se pojavili v tleh Evrope ob 9 zvečer, 30 minut 29 sekund, kmalu za njimi ob 9 uri 40 minut 17 sek. je prišel drugi val, najhujši tega oddaljenega potresa. Ze po prvih opazovanjih se

je moglo ugotoviti, da je ognjišče potresa v oddaljenosti blizu 10.000 km, verjetno neke na severnem Kitajskem. Ze prvi podatki so kazali, da je moral potres povzročiti silno škodo in neprecenljivo razdejanje, ako je zadel obljudene kraje. Po nadaljnjih podatkih pa smo o tem potresu mogli ugotoviti, da se zemlja še pet ur po prvih sunkih ni mogla povsem umiriti (za potresomerske aparate seveda!). V Jeni v Nemčiji so ob 10 zvečer aparati zabeležili še eno močno gibanje podzemlja več kot za 2 mm dolžine. Tudi še po 11 uri so se čutili manjši sunki. Angleške potresomerske postaje poročajo, da so njihovi aparati ta potres zabeležili mnogo huje kot znani grozni potres leta 1923., ki je zadel glavno japonsko mesto Tokio. V severnem delu Tihega oceana je morje nenadoma iz nekega središča ven na daljavo 400 km močno vzvalovalo in se vznemirilo. Na Havajskih otokih se je v teh trenutkih morje močno napelo in se dvignilo za 22 cm nad normalno stanje ter se je šele dolgo potem spet umirilo in stopilo v svojo običajno lego. Iz tega učenjaki sklepajo, da je bil potres neke v dnu Tihega oceana, kjer se je v četrtek zvečer odigrala strahovita podzemeljska eksplozija, ki pa bo človeškim očem v podrobnostih najbrž za vedno ostala skrita.

Katoliška plemenitost

Po poročilih švicarskega lista »Vaterland« (Luzern) so katoliške delavke v mestu Sopronj na Ogrskem ob priliki najnovejših nemirov proti Judom pokazale veliko katoliško širokogrudnost. Mnogi demonstrovci so namreč ob neki priliki stene ondote sinagoge namazala s katranom. Društvo teh delavk se je rubinu ponudilo, da bodo njegove članice sinagogo pomile.

Pa nista gostobesedna

»Ali govorite esperanto?«
»Kdo?«
»Vile«
»Jaz?«
»Dale«
»Ne!«

Skrivnosti in mojstrovine narave

S čudovitimi mojstrovini nas na vsakem koraku obdaja narava, toda sredi naglega življenjskega toka imamo le malokdaj čas, da bi jih pogledali pobliže ali se vanje poglobili. Stvari, ki jih opažamo vsak dan, so nam v pravem pomenu besede »vsakdanje« in se z njihovo železno zakonitostjo in čudovito smotrnostjo ne ukvarjamo več. Kdo izmed nas ve, da se pri šivanju na konico igle prenaša pritisk (z ozirom na površino konice) 10.000 kg na kvadratni centimeter? V kotlih najmodernejših lokomotiv je tehnika doslej dosegla le pritisk 15—18 kg na kvadratni centimeter. Ali smo že kdaj ugotovili računati, da v najobičajnejšem snežnem metežu pade na milijarde in trilijone snežink? Povsem ugotovljeno pa je, da pri vsej tej množini snežink, ki gre v bog ve kako neskončna števila, doslej še ni bilo mogoče najti niti dveh snežink, v katerih bi sneg kristaliziral na povsem enak način. Vsak ta beli biser, ki v zimskih mesecih neslišno padajo na naša tla, na naše vrtove, strehe, dežnike in klobuke, ima nekaj svojstvenega in je sam svoj kristaleček, ki v vsem snežnem metežu nima dvojčka.

Črv deževnik sicer ni bog ve kako prijazna živalca, nekateri se ob pogledu nanj kar zgroze, vendar pa se je človeštvo že toliko sprijaznilo z njim, da je danes že znan njegov pomen za poljedelstvo in tudi upoštevano. Da pa nosi deževnik s seboj tudi zelo močne strupe, je pa kaj malo znano. V dobi njegove razplodnje se mu na mehkem okroglem telesu napravi rumen obroček, ki ga zalaga z zelo strupenimi snovmi. Ako bi s takimi obročkani deževniki krmili rabe, jih kmalu popadejo hudi krči, kure in goši pa v nekaj urah poginejo, ako se takih deževnikov nažro.

Poznamo strelce med živalmi, malo pa vemo, da ima tudi rastlinstvo take strelce. Pavijani so tako spretni, da se pred napadalcem branijo s kamenji, sadeži, ki jih poberejo po tleh, ali tudi z odlonjenimi drevesnimi vejami, kar vse znajo zelo spretno od daleč metati na ogrožajočega napadalca. Rastline se te tehnike ne poslužujejo toliko v obrambne ali napadalne namene, ampak največ pod smotrom razmnožitve in ohranitve. Tako je na primer neka goba *Pilobolus crystallinus* (slovenskega imena zanjo menda še ni), ki ob zrelem semenu naravnost eksplodira, da se seme razširi po okolici. Ko goba zori, se ji rep

in glava (klobuk) silno napenjata, dokler se slednji zaradi notranjega pritiska ne razleti. Pri tej moči narave vedno klobuk odleti in ga zanesse v velikem loku daleč proč od nekdanjega mesta. Goba sama je sicer velika komaj 2 cm, klobuk pa ji pri tem pojavu odleti do 80 cm v višino in 180 do 200 cm poševno. Posrečilo se je izračunati začetno hitrost tega naravnega strela, ki znaša 14 m na sekundo. Najbolj značilno pa je, da rep gobe ustrelj vedno na tisto stran, ki je najsvetlejša in najlaže dosegljiva. Vse to pod enim edinim smotrom, da zreli trosi iz klobuka pridejo do sonca in vetra in tako v nov svet, kjer se spet zarijejo v zemljo in poženo korenine in sad.

Ob 20 letnici premirja

12. novembra so po vsem svetu slovesno obhajali 20 letnico sklenitve premirja na zahodnih evropskih frontah. Pri slovesnostih v Londonu je tudi angleški kralj Jurij položil venec pred »Cenotaph«, spomenik v vojni padlim.

Po pisanem filmskem svetu

Stvaritelj »Snežulčice« Walt Disney je za bodočo sezono napovedal osemnajst kratkih risanih filmov, kakor jih je delal prve čase po iznajdbi slovit Micky miške.

Soigralka poljskega filmskega tenorja Jana Kiepure v njegovem najnovejšem filmu je Francozinja Simone Simon, ki je žela precej uspehov tudi v Ameriki, od kod pa se je morala pred tremi meseci vrniti zaradi nekega zasebnega škandala, ki ga ameriška javnost ni hotela igralki odpustiti.

Filmska akademija v New Yorku je svojo vsakoletno nagrado za najboljši ameriški film podelila delu »Vest človeštva«, ki so ga lani z velikim uspehom kazali tudi pri nas. Glavno vlogo je v njem igral Paul Muni. Nagrado za najboljšega igralca v letu 1937 je dobil Joseph Schildkraut.

Štiri tedne so predvajali v Rimu nepretrgoma ameriški film iz življenja ruskih emigrantov v Parizu »Ljubezna Tatjana Petrovna«, v katerem igra glavni vlogi Francoz Charles Boyer in Claudette Colbertova.

Najpopolnejša tehnika za izdelovanje filmov v naravnih barvah je po sodbah strokovnjakov in po mnenju občinstva v Ameriki in v Evropi sistem »Technicolor«, ki so ga od evropskih izumiteljev kupile velike ameriške družbe. V tej tehniki so izdelani vsi lanski barvni filmi (»Tornado« itd.) ter letošnji. Tu ne gre omenjati humorističnih, reklamnih in otroških del, v katerih se je barvna tehnika že dotedaj udomačila, največ velike filmske drame, bodisi risane (»Snežulčica«), bodisi igrane, kakor sta zgodovinski film »Robin Hood« ter »Sadovi zemlje«, drama iz razburjene kalifornijske polpreteklosti. Ti zgledi pričajo, da bodo naravne barve kmalu zavladale v vsej filmski proizvodnji.

Nemški gospodarski diktator maršal Goering je prepovedal predvajanje zadnjih štirih velikih filmov Lide Baarove, češke igralkice, ki je v nekaj letih postala v Nemčiji najpriljubljenejša zvezda. Njeno filmsko kariero je z vsem svojim vplivom podpiral propagandni minister in vrhovni gospodar nemške filmske proizvodnje dr. Goebbels. Baarova, ki je po rodu Čehinja in je začela svojo pot v češkem filmu, se je pred nekaj leti, ko so jo odkrili Nemci, morala na vso naglico učiti nemščine, da je lahko dobila takoj prve vloge. Zaradi zadnjih političnih dogodkov je maršal prepovedal njene filme, med njimi »Prusko ljubezen«. Pravijo, da tiči za to prepovedjo osebno nasprotje in različnost nazorov, ki jih imata o nemškem filmu in o igralkah Goering in Goebbels.

»Sedaj pa prst že lahko ven vzameš. Vozel že drži.«

Japonski slikar Kakuzo Seno je napravil to sliko, ki predstavlja oddelek japonske vojske pri polnem delu v prednjih postojankah fronte.

Ministrski svet v Pragi je za skupnega kandidata novega predsednika republike postavil dosedanjega ministra Chvalkovskega. Slika na kaže pri odhodu iz zunanjega ministrstva.

Izreden dogodek na Brezjah

Devetletna hroma deklica je med sv. mašo sprehodila

Brezje, 14. nov.

Med raznimi romarji, ki so prišli večeraj na Brezje, sta bila tudi zakonca Janez in Marija Krajnik iz Gradešča, župnija Reteče pri Škofji Loki, siromašen delavski par. Oče je izpovedal, da sta letos že četrtilik prinesla svojo devetletno hčerko Toučko na Brezje in prosila Mater božjo, da jima jo ozdravi. Deklica se je pred poldrugim letom močno prestrašila hudega psa, ki jo je podrl na tla. Zaradi tega strahu je popolnoma ohromela, tako da ni mogla prav nič stopiti na noge. Tudi je precej oglušela in v rasti zaostala. Tudi ust ni mogla dovolj odpreti. Zaradi tega sta iskala pri enajstih zdravnikih pomoči. Drug za drugim so izjavili, da je otrokova bolezen neozdravljiva. Zato sta začela iskati pomoči za otroka pri Nji, ki jo kličemo Zdravje bolnikov.

Tudi to nedeljo so starši prinesli deklico na Brezje, zaupajoč v Marijino pomoč. Mati je prišla pred deseto sv. mašo v zakristijo in prosila zakristana br. Jozafata, naj opozori duhovnika, naj pred deseto sv. mašo pri sv. obhajilu prelomi hostijo in le z malim delcem obhaja otroka, ker deklica ne more zadosti odpreti ust. Pri obhajanju je žena z deklico stopila med zadnjimi k obhajilni mizi in odprla otroku usta, da jo je duhovnik obhajal s četrtno sv. hostije. Nato je oče položil hčerko na tla na listni strani pred obhajilno mizo. Neke usmiljene ženske so podložile pod njo nekaj obleke, da ne bi ležala na golih tleh. Romarji, ki jih je bila polna kapela, so vsi to videli. Videli so tudi, kako je oče z otrokom v naročju drsel okrog Marijinega oltarja, videli pa so tudi, kako je otrok imel čisto podvita stopala na šibkih nožicah. Na veliko začudenje pa je pri povzdigovanju pri glavnem oltarju (maševal je o.

Otmar Vistner) deklica naenkrat vstala in govorila, da so jo okrog stoječi lahko slišali: »Grem k Mariji! In res je deklica šla sama proti Marijinemu oltarju, sicer negotovo, ker ima izredno šibke noge. Ljudje, ki so bili v neposredni bližini, so začeli jokati.

Po sv. maši je prišla mati vsa srečna s solzami globoke hvaležnosti v zakristijo in rekla duhovniku, ki je maševal in se je komaj razpravil: »Ali ste videli, kaj se je zgodilo? Hčerka mi je odzdravila! Glejte, zdaj hodi! Ali ste videli?« — Otroci so šel popolnoma sam po zakristiji. Sam sebi se je šel. Mati je prosila nato sv. blagoslova. Deklica je sama pokleknila in tudi brez materine pomoči vstala. Duhovnik je takoj spoznal, da je to deklica, katero je mati prej držala v rokah in ki ni mogla cele hostije zaužiti.

Po končani službi božji se je šest ljudi priglasilo samostanskemu predstojniku in povedalo svoj naslov kot priče, ki so vse to od blizu videli. Pozneje je nekdo pravil, da je videl deklico brez tuje pomoči iti po kolenih okrog oltarja. Ker je bilo nekaj domačinov in tudi več tujcev, ki so to videli, naj se vsak, ki je res videl, zgodi pri samostanskem predstojstvu, da se dogodek z gotovostjo dožene.

Doslej priglašene priče: Jožefa Znidaršič, posestnica, Močvirje 7, Iara Bučka; Metka Rode, služkinja, Ljubljana, Trnovski pristan 24; Lojzka Porenta, žena strojnika, Ljubljana, Trnovski pristan 20; Pepca Nikolič, žena industrijca, Ljubljana, Karlovska cesta 1; Rozalija Ješe, delavka, Prmskovo 123; Marija Požak, gostilničarka, Dragatuš 22; br. Jozafat Finžgar, zakristan, Brezje, v kolikor je videl deklico pred sv. mašo in po sv. maši, o. Otmar Vistner, v kolikor je deklico videl pred sv. mašo in po sv. maši.

skemu domu, je zaigrala tržiška cerkvena godba državno himno.

Navdušeno pozdravljen je spregovoril pokrovitelj prireditve g. ban dr. Marko Natlačen, ki je podčrtal, da je sedanja vlada pravilno razumela potrebo časa, ko je s številnimi javnimi deli dala delavstvu zasluzka in tako v veliki meri odpravila brezposelnost, ki je pred leti grozila vedno bolj in bolj. S številnimi javnimi deli pa je bilo v veliki meri poživljeno naše narodno gospodarstvo, ki se je okrepilo in razmahnilo. S tem, da je delavstvo dobilo zasluzka, je mogel tudi kmet prodajati po boljši ceni svoje pridelke, od tega pa so pridobile tudi vse panoge obrti, trgovine in industrije. Tudi tržiška občinska uprava je pravočasno razumela pomembnost takega dela in je danes dala blagosloviti mogočen mestni dom, v katerem bodo našli številni javni uradi svoje prostore. S tem je poživila v veliki meri delavnost v občini sami, kar je prišlo v prid številnim delavcem in obrtnikom, ki so sodelovali pri graditvi. Smotrna ureditev mestnega doma pa je tudi dokaz, da se občina zaveda bližnjih nalog bodočnosti, ki bodo omogočile Tržiču še mnogo lepši napredek in razvoj.

Sledil je mimohod gasilskih čet, članov ZFO in članic VDK ter narodnih noš. Tržiška godba je korakala na čelu in igrala vesele koračnice, medtem ko so odličniki z zanimanjem opazovali z balkona pestro sliko valujoče množice na glavnem trgu. G. ban in drugi gostje so si nato ogledali mogočno in sodobno urejeno stavbo, katere prezidavo sta jim tolmačila projektant inž. Valentinčič in graditelj g. inž. Dedek. Po ogledu pa je bilo skupno kosilo v hotelu Pošta.

— Pri zaptju, mostnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« gretnice.

ODOLova ustna voda je antiseptična in aromatična. — ODOL je varčen pri uporabi, zakaj nekaj kapljic zadostuje.

Vselitev vrhniške Prosvete v novi dom

Vrhnika, prečudni kraj! Res, prečudni kraj! Skoraj ga ni kraja na Slovenskem, kjer bi bile borbe med različno miselnimi tako hude kakor tukaj, toda kadar nastopi naša slovenska katoliška skupnost, takrat doživi naš lep trg vedno znova svoj veliki praznik in vsi trgi, ulice in dvorane postanejo premajhne, da bi zmogle stene ves odmev himne, ki poje naši lepi misli.

V nedeljo, 13. novembra 1938 se je vrhniška Prosveta vselila v svoj novi dom. Nekaj malega sta o tem že prej poročala »Slovenec« in »Domoljub«, toda prave reklame ni bilo. Samo sreča Vrhničanov in okoličanov so se pripravljala za majhen, intimen praznik. Tako čisto v ožjem krogu, kot pravijo, so se hoteli Vrhničani pokazati: fantje, dekleta in kar je mlajšega, svojim staršem, da vidijo, kako se to prosvetno delo vrši. Velikih taborov na prostem je konec, zunaj je pritisla mraz in zato se je vse opravilo v dvorani, nezakurjeni, ker še ni peči. Toda bilo je vroče kot sredi poletja, ne samo zaradi gneče, ampak tudi zato, ker so gorela srca nekaj stotin nastopajočih in se pogovarjala s sredi dveh tisočev gledalcev v dvorani in z onimi, ki so morali ostati zunaj, ker je nova, velika dvorana vendar še premajhna, če se hoče ta slovenska katoliška skupnost pokazati.

Ob treh popoldne je bila slavnostna akademija vrhniške prosvetne družine. Po uvodni fanfari je vrla vrhniška godba zaigrala orlovsko himno, ki jo je aklamiralo občinstvo z nepopisnim navdušenjem. Nato so nastopili otroci, dorasajoči, pa fantje in dekleta, ne vsi, ker jih je bilo mnogo med reditelji in strežnicami, pa še vedno kakšnih 250, z zborna deklamacijo po besedilu pesnika Volka. Pogled na to malo vojsko je vzbujal solze v očeh gledalcev in ko je takoj po deklamaciji nastopil predsednik gradbenega odbora župan Hren, se je ganotje spremenilo v buren aplavz. Nace Hren je pozdravil našega priljubljenega okrajnega načelnika Maršiča, druge odličnike in vse, ki so pri zgradbi doma pomagali. Kaplan, gospod Stefan, je potem izročil Hrenu album vseh fotografskih posnetkov, ki ilustrirajo zgradbo doma od prvih krampov, ki so sekali pečine za pesek, pa do trobojnic, ki kronajo danes dograjeno stavbo. Lepo je povedal župan, da zidamo vsi na mladost. Mladina je naša, mlada je država in mlad je naš kralj, ki so ga mladina na odru in gledalci v dvorani nato počastili s strunnim orlovskim pozorom pri odmevu državne himne. Neumorni, kot čebelica marljivo kaplan France Studen je za tem dirigiral petdesetčlanski pevski zbor, ki je s svojimi glasovi mogočno odmeval v prostorni dvorani. Potem so se vrstili telovadni nastopi, najprej članov, za njimi članice, mladenk in na koncu prvega dela mednarodne telovadne vrste na bradlji. Vse do pičice natančno nastudirano in izvedeno, tako da sta te nastope občudovala prijatelj in skeptik iz nasprotnega tabora.

Za nastopom mednarodne vrste na bradlji je bil po programu določen daljši odmor, toda režiser g. odvetnik Marolt je uvidel, da terja ta v gneči še dušična masa užitek za užtkom. Zato je takoj postavil na oder slavnostnega govornika, tajnika Prosvetne zveze, g. Miloša Stareta, ki je nadomestil obojlega pisatelja akademika F. S. Finžgarja. Sonorni glas govornika je razgibal množico, ki je po končanem govoru z večminutnim ploskanjem in vzklikanjem potrdila osnovno misel govornika, da moramo kulturni Slovenci hoditi po potih, ki so nam jih začrtali Kreki, Jeglič

in Korošci. Po prostih vajah mladcev je zopet mednarodna vrsta na krogih pokazala višino naše telesno-vzgojne kulture. Potem so se vrstili pestri nastopi, božajoči oči in sree. Ženski naraščaj je vozil železnico, dečki so se šli mornarčke, nazadnje pa je 20 najlepših vrhniških deklet v narodnih nošah zarajalo po motivih slovenskih narodnih pesmi.

Tam nekje prav v ozadju razkošno okrašene dvorane pa je sedel ves srečen in zadovoljen projektant novega doma, naš Jože Sikyta, ki so mu bili ta dan njegovi rojaki Vrhničani še prav posebno hvaležni za to lepo delo, ki ga je poklonil slovenski katoliški prosveti.

Ljudje so pa tudi vedeli, da si je v popoldanskih urah ogledal novi Prosvetni dom voditelj Slovencev in častni predsednik Prosvetne zveze dr. Anton Korošec, ki bi rad tej vselitvi prisostvoval, pa je moral iti na shodo, kjer so ga pričakovali drugi tisoči Slovencev. Ta počastitev s strani našega voditelja in pa strunna izvedba programa sta do poznih nočnih ur zadržala v domu pri živahnih, pa vsekoli dostojni zabavi večino udeležencev. Resnici na ljubo moramo poudariti, da so se tudi navzoči idejni nasprotniki odlično zadržali. Toda janičar je bil vedno huji od Turka in tisti res maloštevilni naši odpadniki so začeli peti hvalnice dr. Mačku; poskus je bil neroden, odziv pa tak, da ogromna večina udeležencev teh klavnih vitezev sploh ni opazila in so trije reditelji zadostovali, da so jih postavili na prosto v hladno jesensko noč.

Kino Kodoljevo tel. 41-64

Danes, jutri in v četrtek ob 20. uri po znižanih cenah

MARIKO

(Marlene Dietrich, Gary Cooper)

Odličen angleški gost v Ljubljani

Angleško društvo v Ljubljani je večeraj obiskal generalni tajnik British Councila g. polkovnik Charles Bridge. British Council je pred par leti ustanovljena organizacija za gojitev odnosov z drugimi narodi. Sedež je v Londonu, pokrovitelj je angleški kralj, predsednik pa lord Tyrrell of Avon. Generalni tajnik te organizacije je v zadnjem času obiskal vsa važnejša mesta naše države ter večeraj obiskal tudi Angleško društvo v Ljubljani. Polkovnik Bridge se je pripeljal v nedeljo zvečer iz Zagreba v spremstvu britanskega konzula v Zagrebu g. T. C. Rappa ter so ga na postaji sprejeli odborniki Angleškega društva s predsednikom g. dr. F. Majaronom na čelu. Večeraj dopoldne je odlični gost obiskal rektorja ljubljanske univerze dr. R. Kušceja zaradi vzpostavitve čim tesnejših kulturnih stikov in si potem ogledal znamenitosti Ljubljane. Po kosilu se je v spremstvu odbornikov odpeljal z avtomobilom v okolico Ljubljane. V Kamniku je obiskal znanega zbiratelja starin g. Sadnikarja. Zvečer mu je Angleško društvo v svojih prostorih na Kralja Petra trgu 8 priredilo čajanko, katere se je udeležilo številno članstvo. Polkovnik Bridge se je zahvalil za prijetno presenečenje in pohvalil delovanje društva. Ponoči se je odpeljal proti Dunaju.

Nj. kralj. Vis. kneginja Olga pri slovesni otvoritvi dobrotelne prodaje društva »Srpska majka« v Beogradu

Mestni dom v Tržiču blagoslovljen

Mestna občina Tržič je praznovala v nedeljo redek praznik, ki bo glede na bodoči razvoj občinskega gospodarstva za dolga leta ostal v spominu Tržičanom. Blagoslovljen je bil slovesno novi mestni dom in ni čuda, če je bil ves Tržič na nogah in če so za to slovesnost vihrale zastave z vseh strah. Poseben poudarek pa je dal slovesnosti g. ban dr. Marko Natlačen, ki je nad prireditvijo prevzel pokroviteljstvo, in katerega so Tržičani ob 11 dopoldne sprejeli pri državnem mostu čez Bistrico. Po pozdravu župana Majeršiča je še učenka izročila v imenu šolske mladine g. banu krasen šopek rož, nakar je množica spremila g. bana v gostem špalirju in med navdušenim vzklikanjem do mestnega doma. Ves Glavni trg je bil nabit poln, saj se je zbralo k slovesnosti nad 2000 Tržičanov in okoličanov. Močno četo so postavili gasilci iz Tržiča in okoliških občin, pred domom je bila postavljena četa članov Zveze fantovskih odsekov in članic VDK. Posebno pozornost pa je zbujala skupina lepih narodnih noš. Šolska mladina ljudske in meščanske šole se je s svojimi učitelji prav tako postavila v špalir, manjkala pa seveda tudi ni vrla tržiška godba.

Vsa zunanost mestnega doma, ki stoji sredi glavnega trga, je bila okusno okrašena z zelenjem in venci. Na lepo okrašenem balkonu v prvem nadstropju pa je bil postavljen zasloni oltar, h kateremu je pristopil domači župnik, duhovni svet-

nik g. Vovk. V kratkem nagovoru je g. župnik omenil, da kristjani že od prvih časov krščanstva blagoslovljajo svoje domove in tako prosijo božjega blagoslova za vse, ki prebivajo v njih. V ta namen cerkev blagoslovlja vodo in sol, s katero se blagoslovitev opravi. Na to je opravil g. župnik blagoslovitveni obred, med katerim je ubrano prepeval cerkveni moški pevski zbor.

Tržiški župan g. Majeršič se je za tem v pozdravnem nagovoru zahvalil g. banu dr. Natlačen, ki je prevzel pokroviteljstvo današnje slovesnosti, ter je nato pozdravil druge odličnike, med katerimi so bili kranjski okrajni načelnik dr. Lipovšek, solastniki prednice g. Edmund Glanzmann in Hugo Sugg član ravnateljstva SUZOR-ja dr. Ahačič, dr. Karel baron Born, šef tržiškega sodišča dr. Sfiligoj, zastopniki vseh drugih tržiških uradov in institucij, kakor tudi župani sosednjih občin ter projektant adaptacije mestnega doma inž. arh. Janez Valentinčič ter graditelj inž. Josip Dedek iz Ljubljane. Župan je na kratko očrtal vse dolgotrajno delo, ki ga je zahtevala zgraditev mestnega doma, ki naj bo vsakemu Tržičanu v ponos in ki naj tržiško mesto, katero postaja priljubljena točka za tujski promet, dostojno reprezentira. Ko je ob koncu podčrtal, da hoče občina še v bodoče delati za napredek Tržiča in njegove okolice ter tako dokazati svojo zvestobo in vdanost Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. Vis. knezu namestniku ter kraljev-

Množica Tržičanov na Glavnem trgu v Tržiču ob slavnostni blagoslovitvi novega »Mestnega doma«

Nepregledne množice poslušajo govor predsednika vlade v Novem Sadu v nedeljo 13. novembra

